

Lepší čert

Úvahy o odložení schválených kodexů civilního práva jsou bizarní a škodlivé

Řada právníků zpočátku přijímala reformu civilního práva s rozpaky. Ale teď už převažuje pocit, že nové zákony musí začít platit.

MARTIN ŠOLC
advokát

Tvrdí se, že čert, kterého známe, je lepší než čert neznámý. Vzpomněl jsem si na toto úsloví, když jsem si přečetl v novinách, že vláda zvažuje odložení zásadní změny soukromého práva o rok. O rok, který ale kvůli volbám nejspíš znamená, že nový občanský a korporáční zákoník ve

skutečnosti nabudou účinnosti, až opadá listí z dubu. Tedy nikdy.

Dělá si z nás stát šoufky?

Mezi důvody pro odklad zaznívá, že nové zákony odmítá významná část odborné veřejnosti. To je argument, který mne svou průrazností vrací do dob, kdy se strana a vláda odvolávaly na souhlas či nesouhlas dělníků kovohutí – a podle mne je navíc nepravdivý.

Řada právníků opravdu zpočátku přijímala rekodifikační zákony s rozpaky. Bylo to nejspíš způsobeno jejich novostí – zákony měl jen málokdo podrobně prostudované a „zažité“. To se ale změnilo. Myslím si, že dnes v právnícké veřejnosti převažuje pocit, že nové zákony musí začít platit i přesto, že obsahují chyby. Kdyby účinnosti měly nabývat jen zákony zcela bezchybné, byla by Sběrka zákonů prázdná.

Proč jako obchodní právník abývající se fúzemi a akvizicemi považuji úvahy o odkladu na neurčito či navždy za bizarní a škodlivé? Jedním z faktorů ekonomického úspěchu země je předvídatelnost podmínek, které vytváří pro podnikání. Ponechávám na fantazii čtenářů, jak by se na naši zemi a ekonomiku dívali po „odložení“ rekodifikace ti, kteří se už více než rok na změnu předpisů připravují: s vynaložením velkého úsilí a milionů korun školí své lidi, mění standardní procedury a dokumentaci. Začalují stát za to, že si z nich dělá šoufky? Poklepou si zahraniční investoři na čelo a přenesou své investice do nějaké předvídatelnější země?

Fantazii čtenářů ponechám i to, jak se na odklad a na ty, kdo jej prosazují, budou dívat desetitisíce právníků – soudců, advokátů, notářů, podnikových právníků, z nichž

každý strávil desítky či stovky hodin studiem rekodifikace a úvahami o tom, jak se dotknou jeho každodenní práce. Jak se zachovají vydavatelství, která vydala či právě vydávají o rekodifikaci knihy, a autoři, kteří je po nocích psali?

Horší už to být nemůže

Ti, kdo potřebu odkladu hlásají, nepochybně spoléhají na to, že setrvání na právní úpravě, která už mnoho let platí a které všichni rozumíme, tedy čert, jež známe, bude lidem vadit méně než nový čert v podobě odváženého kroku do úpravy nové.

Jenže velké množství věcí, důležitých pro podniky stejně jako pro každého jednotlivého člověka, ale dosavadní zákon neupravuje vůbec, protože někdejší socialistický zákonodárce je považoval za přežitě. Například se v roce 1960 nikdo nezabýval obvyklými nástroji dě-

dického práva; patrně proto, že dědění většího majetku už nikdo nepředpokládal. Jiné věci jsou upraveny způsobem, který prakticky znemožňuje jejich použití. Kdybyste mi nevěřili, doporučuji, abyste zkusili podle dosavadních předpisů třeba pronajmout podnik. O věcech, jako jsou svěřenské fondy (trusty), se dnešním předpisům ani nesní. Ani nemluví o tom, že u řady závazkových vztahů netušíme, který předpis na ně použít; aby měl člověk aspoň trochu jistotu, že jeho smlouva bude platná, potřebuje k tomu alespoň tři právníky.

Dnešní známý čert je natolik odpudivý, že místo něj rád přijmu jiného. Horší už to být nemůže.

Autor (* 1953) je advokát, partner advokátní kanceláře Kocián Šolc Balaščík a generální tajemník International Bar Association